నివేదించదగిన

భారత సుప్రీంకోర్టు

క్రిమినల్ అప్పీలేట్ అధికారపరిధిలో

2019 యొక్క క్రిమినల్ అప్పీల్ నంబర్ 1934

(2019 యొక్క ఎస్. ఎల్. పి. (సి. ఆర్. ఎల్.) నంబర్

3884 నుండి ఉద్భవించింది)

డాక్టర్ నల్లపరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డి. **అప్పీలు**

వెర్సస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం & ఓర్స్. **ప్రతివాదులు**

తీర్పు

డాక్టర్ ధనంజయ వై. చంద్రచూడ్, జె.

1 2019 మార్చి 6 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పుపై ఈ అప్పీలు

వచ్చింది.రివిజన్ పిటిషన్ సత్తెనపల్లి అదనపు జూనియర్ సివిల్ జడ్జి ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా నాలుగో అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన పిటిషన్ను అనుమతించి, 1860 ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్ 406,420 కింద భారములు రూపొందించడానికి ఆదేశాలు జారీ చేశారు. [2] కోట్లు

2 2011 మార్చి 10 న, మొదటి సమాచార నివేదిక[3] కోట్లు నాలుగో ప్రతివాది, అప్పీలుదారు మామగారు, అప్పీలుదారు అని ఆరోపించారు. **మామ మరియు అతని కుటుంబ సభ్యులు తన కుమార్తెను వేధింపులకు గురిచేశారు.**

1 క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెం. 2712

2 ఐపిసి

3 "" "యఫ్ఐఆర్"

డబ్బు మరియు వారి పేర్లలో భూమి బదిలీ. నాలుగో ప్రతివాది కుమార్తె, అప్పీలుదారుడు 2003 లో వివాహం చేసుకున్నారని ఎఫ్ఐఆర్లో పేర్కొన్నారు. 2006 లో, అప్పీలుదారు కుమార్తెను ఆమె ఆస్తులను వారి పేరున బదిలీ చేయకపోతే ఆమె కుటుంబ సభ్యులు యునైటెడ్ కింగ్డమ్కు తీసుకెళ్లడానికి నిరాకరించారు.

3 2012 జూన్ 30 న, ఐపిసి సెక్షన్ 498 ఎ, వరకట్న నిషేధ చట్టము 1961 లోని 3 మరియు 4 సెక్షన్ల కింద అప్పీలుదారు, అతని తల్లిదండ్రులపై చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు. [4] దర్యాప్తు అధికారి, అప్పీలుదారు చేసిన ఇతర నేరాల గురించి అదనపు సమాచారం అందుకున్న తరువాత, తదుపరి దర్యాప్తు కోసం ట్రయల్ కోర్టు నుండి అనుమతి పొందారు. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ 1973 లోని సెక్షన్ 161 కింద వివిధ సాక్షుల వాంగ్మూలం ఆధారంగా [5] కోట్లు ఐపీసీ చట్టము 406, 420 కింద నేరాలకు పాల్పడ్డారన్న భారములుకు సంబంధించి ఏప్రిల్ 12, 2013 న అదనపు చార్జిషీట్ సాక్ష్యము చేశారు.

4 2017 ఫిబ్రవరి 13 వ తేదీన సిఆర్పిసి మార్చుట సెక్షన్ 216 కింద పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ ఒక దరఖాస్తు, వర్తింప చేయును ఆరోపణ చేశారు.

---

4 వరకట్న నిషేధ చట్టం

5 "" "సిఆర్పిసి"

సెక్షన్ 406 మరియు 420 కింద నేరాల కోసం అప్పీలుదారును ఇరికిస్తూ దర్యాప్తు అధికారి 2013 ఏప్రిల్ 12 వ తేదీన అదనపు చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు, ఆ నిబంధనలు ప్రకారం ట్రయల్ జడ్జి భారములు నమోదు చేయలేదు.2017 ఫిబ్రవరి 21 వ తేదీన, ట్రయల్ కోర్టు దరఖాస్తు, వర్తింప చేయు వ్యతిరేకంగా సెక్షన్ 406,420 కింద భారములు నమోదు చేయడానికి అనుమతించింది. ట్రయల్ కోర్టు 2012 జూన్ 30 నాటి అసలు చార్జిషీట్ను మాత్రమే పరిశీలించే అవకాశం ఉందని, 2013 ఏప్రిల్ 12 నాటి అదనపు చార్జిషీట్ను ప్రత్యేక బండిల్లో ఉంచలేదని పేర్కొంది. ట్రయల్ కోర్టు ఆదేశాలతో వ్యధితుడు చేసిన అప్పీలుదారు ఉన్నత న్యాయస్థానం ముందు రివిజన్ ప్రక్రియను ప్రారంభించాడు.

5 2017 జూన్ 1 న, ఉన్నత న్యాయస్థానం సింగిల్ జడ్జి రివిజన్ పిటిషన్ను అనుమతించారు.[6] కి. విచారణ కోర్టు జారీ చేసిన అదనపు భారములు కొట్టివేసింది. అయితే, అవసరమైతే, రెండు పక్షాలకూ వాదనలు వినే, సాక్షులను పిలిచే అవకాశం కల్పించిన తర్వాత అదనపు భారములు నమోదు చేసే అవకాశం ట్రయల్ కోర్టుకు వదిలిపెట్టింది.

6 రెండు పక్షాల వాదనలు విన్న తరువాత, రికార్డులో అందుబాటులో ఉన్న సమాచారాన్ని పరిశీలించిన తరువాత, ఐపీసీ సెక్షన్ 406 మరియు 420 కింద నేరాలకు సంబంధించిన పదార్థాలు రూపొందించబడలేదని, 2017 అక్టోబర్ 11 న జారీ చేసిన ఉత్తర్వు ద్వారా అదనపు భారములును రూపొందించడానికి సంబంధించిన దరఖాస్తు, వర్తింప చేయును తిరస్కరించింది. ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన

ఆదేశాలను సవాలు చేస్తూ నాలుగో ప్రతివాది ఉన్నత న్యాయస్థానంలో రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

7 2019 మార్చి 6 న, ఉన్నత న్యాయస్థానం సింగిల్ జడ్జి రివిజన్ పిటిషన్ను అనుమతించారు.[7] కోట్లు ట్రయల్ కోర్టు ఆదేశాలను పక్కన పెట్టారు. విచారణను ఉన్నత న్యాయస్థానం సమర్థించింది.

6 క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెం. 661

7 క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెం. 2712

సెక్షన్ 216 కింద దరఖాస్తు, వర్తింప చేయును కోర్టు తిరస్కరించినప్పటికీ, సెక్షన్ 406 మరియు 420 యొక్క భాగాలు ఆకర్షించబడలేదని మరియు విచారణ సమయంలో భారములు మార్చుట కోరడంలో ప్రాసిక్యూషన్ యొక్క లోపాలను మాత్రమే తాకినట్లు నిర్ధారించడానికి కారణాలను వెల్లడించలేదు. ఐపీసీలోని 406,420 సెక్షన్ల కింద అదనపు భారములు రూపొందించాలని ఆదేశిస్తూ, దర్యాప్తు సమయంలో రికార్డు చేసిన సాక్షుల వాంగ్మూలాన్ని అంచనా వేసిన ఉన్నత న్యాయస్థానం, 2013 ఏప్రిల్ 12 న దాఖలు చేసిన అదనపు చార్జిషీట్ను సూచించింది.

8 2019 మార్చి 6 వ తేదీన ఉన్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన ఆదేశాలతో విసిగిపోయిన అప్పీలుదారు రాజ్యాంగంలోని 136 వ అధికరణం కింద ఈ కోర్టును వ్యధితుడు

9 అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది శ్రీమతి అనితా షెనాయ్ ఈ క్రింది వాదనలను

కోరారు.

(a) సెక్షన్ 216 కింద అభియోగాలను మార్చుట కోరుతూ, అనవసరంగా వాయిదా వేయాలని కోరుతూ, కోర్టు తీర్పు వెలువరించిన రోజున ఉద్దేశపూర్వకంగా ఆరోపణ దరఖాస్తు, వర్తింప చేయు చేయడం జరిగింది.

(b) నాలుగో ప్రతివాది 2011 మార్చి 10 వ తేదీన దాఖలు చేసిన ఎఫ్ఐఆర్లో ఎటువంటి సమాచారం లేదు.

5, 00, 000/- చెల్లింపు లేదా అప్పీలుదారు కుమార్తెకు ఉద్యోగం కల్పించడానికి ఏదైనా డిమాండ్ లేదా చెల్లింపు గురించి ప్రస్తావించడం.ఐపీసీ సెక్షన్ 498-ఏ, వరకట్న నిషేధ చట్టం సెక్షన్ 4 కింద నేరాలకు సంబంధించిన వాస్తవాలను మాత్రమే ఎఫ్ఐఆర్ సూచిస్తుంది.

(c) ప్రవేశ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణత సాధించకుండా యునైటెడ్ కింగ్డమ్లో డాక్టర్ ఉద్యోగం లభించదని నాలుగో ప్రతివాది, డాక్టర్ అయిన అతని కుమార్తె ఇద్దరికీ తెలుసు.5, 00, 000/- అప్పీలుదారు తలెత్తదు.

(d) నాలుగో ప్రతివాది స్నేహితుడైన పిడబ్ల్యు 6 ఆసక్తిగల సాక్షి.

వారు గత ఇరవై ఐదు సంవత్సరాలుగా స్నేహితులుగా ఉన్నందున

(e) పిడబ్ల్యు 5, నాలుగో అప్పీలుదారు బావమరిది, ఆసక్తిగల సాక్షి మరియు క్రాస్-ఎగ్జామినేషన్

సమయంలో, నాలుగో అప్పీలుదారుకి చెల్లింపు కోసం తప్పుడు మొత్తాన్ని చెల్లించిన తేదీ, నెల మరియు సంవత్సరాన్ని ప్రస్తావించలేకపోయాడు. నాలుగో ప్రతివాది అని సూచించడానికి ఎటువంటి డాక్యుమెంటరీ పదార్థాలు లేవు.

పి. డబ్ల్యు. 5 నుండి అప్పు తీసుకున్న డబ్బు

(f) సెక్షన్ 406, సెక్షన్ 420 పూర్తి కాలేదు.ఆరోపణ రూపకల్పన దశలో, రికార్డులో ఉన్న పదార్థం యొక్క ప్రూబేటివ్ విలువలోకి కోర్టు లోతుగా వెళ్లదని భావించడం లేదు. నేరం జరిగిందని భావించడానికి కారణం ఉందా అని మాత్రమే కోర్టు పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది (ఓంకార్ నాథ్ మిశ్రా వర్సెస్ ది స్టేట్). [8వ తరగతి].మోసము చేయుట చేయడం, ఒప్పంద ఉల్లంఘనకు మధ్య మంచి వ్యత్యాసం ఉంది. ఇది ప్రేరేపించే సమయంలో నిందితుడి ఉద్దేశాన్ని బట్టి ఆధారపడి ఉంటుంది. మోసము చేయుట చేసినందుకు ఒక వ్యక్తిని దోషిగా నిర్ధారించడానికి, వాగ్దానం చేసే సమయంలో మోసపూరిత లేదా మోసపూరిత ఉద్దేశం ఉనికిలో ఉందని చూపించడం అవసరం. (హృదయా రంజన్ ప్రసాద్ వర్మ వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం [9వ ర్యాంకు]).

10 మరోవైపు, నాలుగో ప్రతివాది తరపున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది శ్రీ ఎ. టి. ఎం. రంగా రామానుజం ఈ విధంగా సమర్పించారుః

(a) నాలుగో ప్రతివాది నిర్ణయాన్ని వాయిదా వేయాలని అనుకోలేదు.ఆరోపణ చార్జిషీటు, విచారణ ఉత్తర్వులు 2013 నుంచి ట్రయల్ కోర్టు ముందు ఉన్నాయి. అదనపు ఛార్జీలు.

8 (2008) 2 ఎస్సీసీ 561

9 (2000) 4 ఎస్సీసీ 168

మేజిస్ట్రేట్ దృష్టిని షీట్ కోల్పోయింది ఎందుకంటే ఇది ఒక లో ఉంచబడింది

ప్రత్యేక డాకెట్ డయాలసిస్

(b) అందుబాటులో ఉన్న పదార్థాల ఆధారంగా తీర్పు వెలువడే ముందు లేదా ఆరోపణ సమయంలో రికార్డుకు తీసుకువచ్చే ముందు కోర్టు ఏ సమయంలోనైనా అభియోగాలను మార్చవచ్చు (అనంత్ ప్రకాష్ సిన్హా వర్సెస్ హర్యానా రాష్ట్రం). [10 కోట్లు]). ప్రస్తుత కేసులో, దర్యాప్తు అధికారి ఐపీసీ సెక్షన్ 406,420 కింద నేరాలకు సంబంధించి దర్యాప్తు సమయంలో అదనపు సమాచారం అందుకున్న తరువాత మాత్రమే అదనపు ఛార్జిషీట్ను సాక్ష్యము చేశారు.

(c) నేరం రుజువు చేసే పదార్థాల ఉనికికి సంబంధించి కోర్టు ఒక ఊహాకల్పనను రూపొందించగలిగితే, ఆరోపణ రూపొందించే సమయంలో, అది సరిపోతుంది.సజ్జన్ కుమార్ వర్సెస్ సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ విశ్లేషణ (సజ్జన్ కుమార్ వర్సెస్ సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ విశ్లేషణ) [11-ది.].

11 ప్రత్యర్థుల వాదనలు మన పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

12 ప్రస్తుత కేసులో, అప్పీలుదారు సెక్షన్ 406,420 కింద నేరాల గురించి అదనపు సమాచారం అందుకున్న తరువాత, దర్యాప్తు అధికారి మరింత దర్యాప్తు చేయడానికి అనుమతి పొందారు. సిఆర్పిసి సెక్షన్ 161 కింద నమోదు చేసిన సాక్షుల వాంగ్మూలాలను బట్టి, ఫిర్యాదుదారు డాక్టర్ ఉద్యోగం కోసం అప్పీలుదారు

10 (2016) 6 ఎస్సిసి 105

11 (2010) 9 ఎస్సీసీ 368 కుమార్తె యునైటెడ్ కింగ్డమ్లో ఉంది. విచారణ తరువాత, ఐపీసీ సెక్షన్ 406,420 కింద అప్పీలుదారుపై 2013 ఏప్రిల్ 12 న అదనపు చార్జిషీట్ దాఖలు చేయబడింది. 2013 ఆగస్టు 16 వ తేదీన జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో ఇలా పేర్కొన్నారుః

గౌరవ

"..... .....

..ఈ అనుబంధాన్ని పరిశీలించారు. ఆరోపణ షీట్ మరియు రికార్డులో ఉన్న ఇతర అందుబాటులో ఉన్న పదార్థాలు. ఐపీసీ సెక్షన్ 406,420 కింద ఏ. 1 పై కూడా కేసు నమోదు గౌరవ సబబు09. 2013 న కాల్ చేయండి. (ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

2017 ఫిబ్రవరి 13 వ తేదీన జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో ఇలా ఉంది:

ఆరోపణ ".....తరువాత ఈ కేసులో దర్యాప్తు అధికారి అదనపు ఆరోపణ దాఖలు చేశారు. ఐ. పి. సి. సెక్షన్ 406,420 కింద కూడా శిక్షార్హమైన నేరాలను 16.08.2013 న పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి నా మునుపటి అధికారి దయచేసి అంగీకరించారు. కానీ అదనపు ఆరోపణ దాఖలు చేసే వాస్తవాన్ని ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకురాకపోవడంతో **అదనపు ఆరోపణను ప్రత్యేక బండిల్గా రికార్డులో ఉంచారు.ఐపీసీ సెక్షన్ 498-ఏ, వరకట్న నిషేధ చట్టము, సెక్షన్ 3,4 కింద మాత్రమే**

నిందితులపై భారములు మోపారు.ఐపీసీ సెక్షన్ 406, సెక్షన్ 420 లను నిర్లక్ష్యం చేశారు. ఈ కేసు పరిష్కారం కోసం వాదనలు విన్న తరువాత ఈ కోర్టు మొత్తం రికార్డును పరిశీలించినప్పుడు ఈ వాస్తవం ఈ కోర్టు దృష్టికి వచ్చింది. 2017 ఫిబ్రవరి 13 వ తేదీన అసిస్టెంట్ గౌరవ ఎం.ఐపీసీ సెక్షన్ 406,420 చేర్చాలని, ఆ నేరాలకు కూడా భారములు నమోదు చేయాలని కోరుతూ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ సీఆర్పీసీ సెక్షన్ 216 కింద పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

13 అంతకుముందు అదనపు జూనియర్ సివిల్ జడ్జి అదనపు భారములు పరిశీలించి ఐపీసీ సెక్షన్ 406,420 కింద నేరాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నారని రికార్డు నుండి స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

అదనపు చార్జిషీట్ ను కోర్టు దృష్టికి తీసుకురాకపోవడంతో అప్పీలుదారు సెక్షన్ 406,420 కింద భారములు నమోదు చేసే అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. అందువల్ల, ఐపీసీ సెక్షన్ 498 ఎ కింద, వరకట్న నిషేధ చట్టములోని 3 మరియు 4 సెక్షన్ల కింద మాత్రమే దరఖాస్తు, వర్తింప చేయు భారములు మోపారు.

14 ఈ వివాదంపై తీర్పు ఇవ్వడానికి, సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 ను పరిశీలించడం అవసరంః

(1) *ఏ న్యాయస్థానమైనను ఆరోపణ వెలువడుటకు పూర్వము ఏ*

సమయములోనైనను ఏ నేరములోనైనను మార్పు చేయవచ్చును లేక ఆ నేరముతో

కలుపవచ్చును.

(2) అటువంటి ప్రతి మార్చుట లేదా చేర్పును చదివి, నిందితులకు వివరించాలి.

(3) కోర్టు అభిప్రాయంలో, కేసు నిర్వహణలో తన న్యాయవాదికి లేదా

ప్రాసిక్యూటర్కు భంగకరము కలిగించే విధంగా, అభియోగానికి వెంటనే చర్య తీసుకునే అవకాశం లేకపోతే, అటువంటి మార్చుట లేదా చేర్పు చేసిన తరువాత, కోర్టు తన వివేచనానుసారం, మార్చిన లేదా జోడించిన ఆరోపణ అసలు ఆరోపణ గా ఉన్నట్లుగా వివేచనానుసారమును కొనసాగించవచ్చు.

(4) ఈ మార్చుట లేదా చేర్పు పై విధంగా ఉంటే, కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం, నిందితుడు లేదా ప్రాసిక్యూటర్ పై భంగకరము ప్రభావం చూపే అవకాశం ఉంది, కోర్టు ఒక కొత్త విచారణను ఆదేశించవచ్చు లేదా అవసరమైనంత కాలానికి విచారణను స్థగిత మొనర్చుట వేయవచ్చు.

(5) మార్చిన లేదా జోడించిన ఛార్జీలో పేర్కొన్న నేరం ప్రాసిక్యూషన్ కోసం ఒకవేళ ముందస్తు అనుమతి అవసరమైతే, మారిన లేదా జోడించిన ఆరోపణ ఉన్న వాస్తవాలపై ప్రాసిక్యూషన్ కోసం ఇప్పటికే అనుమతి పొందినట్లయితే తప్ప, అటువంటి అనుమతి లభించే వరకు కేసు ముందుకు సాగదు.

15 నిబంధనలు 216 సీఆర్పీసీ ఆరోపణ XVII లో కనిపిస్తుంది. తీర్పు వెలువడే ముందుఇటువంటి మార్చుట లేదా చేర్పులు చేసినప్పుడల్లా, దానిని చదివి, నిందితుడికి వివరించాలి. సబ్ సెక్షన్ (1) లో 'ఏదైనా ఛార్జీకి జోడించండి' అనే పదబంధం కొత్త ఆరోపణ జోడిస్తుంది. విచారణ సమయంలో రికార్డుకు తీసుకువచ్చిన పదార్థాల ఆధారంగా ఆరోపణ మార్చుట లేదా జోడించడానికి ఈ నిబంధన వీలు కల్పిస్తుంది. సెక్షన్ 216 ప్రకారం తీర్పు ప్రకటించే ముందు ఏ సమయంలోనైనా అదనంగా లేదా మార్చుట చేయాలి.అదనపు లేదా ప్రత్యామ్నాయము , వైకల్పికము ఆరోపణ అసలు

ఆరోపణ అన్నట్లుగా కోర్టు విచారణను కొనసాగించవచ్చునని మార్చుట భంగకరము (3) చెబుతోంది. ఆరోపణ చేర్చడం లేదా మార్చుట వల్ల నిందితుడికి వ్యతిరేక ప్రభావం చూపే పరిస్థితిని స్థగిత మొనర్చుట భంగకరము (4) పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. సిఆర్పిసి సెక్షన్ 217 కేసు విచారణ ప్రారంభమైన తర్వాత కోర్టు ఆరోపణ మార్చినప్పుడు లేదా జోడించినప్పుడు సాక్షులను తిరిగి పిలిచేందుకు సంబంధించినది.

16 పి. కార్తీకాలక్ష్మి వర్సెస్ శ్రీ గణేష్ కేసులో ఈ కోర్టు ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం **ఇచ్చిన తీర్పు** [12]వ తరగతి ఐపీసీ సెక్షన్ 376 కింద నేరానికి సంబంధించి విచారణ సమయంలో, ఐపీసీ సెక్షన్ 417 కింద నేరానికి అదనపు ఆరోపణ విధించడానికి సెక్షన్ 216 కింద ఒక దరఖాస్తు, వర్తింప చేయును దాఖలు చేసిన కేసును విచారించింది.

> సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 తీర్పు వెలువడే ముందు ఏ సమయంలోనైనా ఏదైనా ఆరోపణ మార్చడానికి లేదా జోడించడానికి కోర్టుకు అధికారం ఇస్తుంది. న్యాయస్థానానికి ఉన్న అధికారం ఇప్పుడు బాగా స్థిరపడింది

---

12 (2017) 3 ఎస్సీసీ 347

న్యాయస్థానానికి మాత్రమే పరిమితం కావాలని, ఏ పార్టీకైనా హక్కుగా ఏదైనా దరఖాస్తు, వర్తింప చేయును దాఖలు చేయడం ద్వారా అటువంటి అదనపు లేదా మార్చుట కోరుకునే హక్కు లేదు.ఒకవేళ నేరం రుజువు చేయడంలో ఏదైనా లోపము జరిగినట్లయితే, **నేరం విచారణ చేస్తున్న కోర్టు తెలిసినట్లయితే, సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 ప్రకారం, ఆరోపణ మార్చడానికి లేదా జోడించడానికి అధికారం ఎల్లప్పుడూ కోర్టుకు ఉంటుంది.ఇది కోర్టు దృష్టికి వచ్చే లేదా దాని దృష్టికి తీసుకువచ్చే కొన్ని ఆకస్మిక పరిస్థితుల కింద తన అధికారాన్ని ఉపయోగించడానికి పిలు కల్పించే నిబంధన.అటువంటి పరిస్థితిలో, ఆరోపణ మార్చవలసిన లేదా జోడించాల్సిన అవసరం ఉందని కోర్టు దృష్టికి వచ్చినట్లయితే, అది తనంతట తానే చేయగలదు మరియు ఆ ప్రయోజనం కోసం ఎటువంటి ఉత్తర్వు జారీ చేయవలసిన అవసరం లేదు.అటువంటి మార్చుట లేదా చేర్పు తరువాత తుది నిర్ణయం తీసుకున్నప్పుడు, పక్షాలు చట్టానికి అనుగుణంగా తమ పరిష్కారాలను రూపొందించుకోవచ్చు.**

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

17 అనంత్ **ప్రకాష్ సిన్హా వర్సెస్** హర్యానా **రాష్ట్రం** [13వ తేదీ] ఐపీసీ సెక్షన్ 498ఏ, 323 కింద నేరాలకు పాల్పడినందుకు, భర్త, అత్తపై ఐపీసీ సెక్షన్ 406 కింద ఆరోపణ అభియోగాలను రూపొందించడానికి దరఖాస్తు, వర్తింప చేయు చేసిన పరిస్థితిని ఈ కోర్టు ఇద్దరు శాసనముమూర్తుల ధర్మాసనం విచారించింది.ఒక

ఆరోపణ మార్చడానికి న్యాయస్థానానికి ఉన్న అధికారానికి సంబంధించిన ఈ కోర్టు వివిధ నిర్ణయాలను గౌరవ

తరువాత, జస్టిస్ దీపక్ మిశ్రా (అప్పుడు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా ఉన్నారు) ఈ క్రింది తీర్పును ఇచ్చారుః

> లోపం ఉంటే కోర్టు ఆరోపణ మార్చవచ్చు లేదా మార్చవచ్చు.
>
> లేదా ఏదో వదిలివేయబడింది. పరీక్ష, ఇది రికార్డులో **అందుబాటులో ఉన్న పదార్థాలపై ఆధారపడి ఉండాలి.ఇది ఫిర్యాదు లేదా ఎఫ్ఐఆర్ లేదా అనుబంధంగా ఉన్న పత్రాలు లేదా విచారణ సమయంలో రికార్డులో ఉంచిన పదార్థాల ఆధారంగా కావచ్చు. తీర్పు వెలువరించే ముందు ఏ సమయంలోనైనా దీన్ని చేయవచ్చు.ప్రతి పరిస్థితిని**

> **ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం లేదు. రికార్డులో ఉన్న సమాచారం ఉన్నప్పటికీ కోర్టు ఆరోపణ దాఖలు చేయకపోతే, ఆరోపణను జోడించే అధికారం కోర్టుకు ఉంటుంది.అదేవిధంగా, ఆరోపణ మార్చే అధికారం కూడా ఉంది.మేజిస్ట్రేట్ తన ముందు సమర్పించిన వస్తువులకు అనుగుణంగా లేదా తదుపరి సాక్ష్యము అనుగుణంగా మేజిస్ట్రేట్ ఈ విధంగా ఆరోపణ రూపొందించారనే సూత్రం గుర్తుంచుకోవాలి.**

13 (2016) 6 ఎస్సిసి 105

10 కోట్లు

> **రికార్డుకు చేరుతుంది. సాక్ష్యము అనుమతించకపోతే,** ఇప్పటికే రూపొందించిన భారములు మార్చలేమని అర్థం చేసుకోకూడదు, ఎందుకంటే ఇది సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 యొక్క ఉద్దేశ్యం కాదు.

మనం ఇక్కడ పైన చెప్పినదానితో పాటు, మరో అంశాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. నిందితుడికి ఎలాంటి భంగకరము కలగకుండా, న్యాయమైన విచారణ జరిపేందుకు అనుమతించేలా చూడటం కోర్టు బాధ్యత.సిఆర్పిసి భంగకరము 216 లో అంతర్గతంగా రక్షణ భంగము ఉన్నాయి.

18 సిబిఐ **వర్సెస్** కరీముల్లా **ఓసన్ ఖాన్** [14-యూ]. ఐపీసీ, పేలుడు పదార్థాల చట్టము 1884 మరియు టెర్రరిస్ట్ అండ్ డిస్రప్టివ్ కార్య కలాపములు (ప్రివెన్షన్) చట్టము 1987 లోని వివిధ నిబంధనలు ప్రకారం అప్పీలుదారుపై భారములు చేర్చడానికి సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 కింద దరఖాస్తు, వర్తింప చేయు చేసిన ఒక కేసును ఈ కోర్టు విచారించింది. జస్టిస్ కె. ఎస్. పి. రాధాకృష్ణన్ కోర్టు తరపున ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించారు.

సిఆర్పిసి **సెక్షన్ 216 ట్రయల్ కోర్టుకు గణనీయమైన శక్తిని ఇస్తుంది, అంటే, సాక్ష్యము, వాదనలు, తీర్పును రిజర్వ్ చేసిన తరువాత కూడా, అందులో పేర్కొన్న షరతులకు లోబడి ఏ ఆరోపణ మార్చవచ్చు, జోడించవచ్చు. "" "ఏ సమయంలోనైనా" "" "మరియు" "" "తీర్పు ప్రకటించే ముందు" "" "అనే పదాలు శక్తి చాలా విస్తృతమైనదని సూచిస్తాయి మరియు తగిన సందర్భాల్లో, తగు విధముగాం ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించవచ్చు, కానీ అదే సమయంలో, కోర్టు తన ఉత్తర్వులు నిందితులకు ఎటువంటి భంగకరము కలిగించకుండా కూడా చూడాలి." ""**

సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 ప్రకారం, తీర్పు వెలువడే ముందు ఏ సమయంలోనైనా, అంతకుముందు రూపొందించిన ఏ అభియోగాన్నైనా మార్చడానికి లేదా చేర్చడానికి, ఆ ఆరోపణ లేదా మార్పుల తర్వాత అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని ఉప-విభాగాలు (2) నుండి (5) సూచిస్తాయి.సిఆర్పిసి సెక్షన్ 216 కింద భారములు చేర్చే లేదా సవరించే అధికారాన్ని కోర్టులు వినియోగించుకోవచ్చని అనవసరం. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, కోర్టు ముందు విచారణ సమయంలో నమోదు చేసిన సాక్ష్యము **ద్వారా చేసిన నేరానికి ఆరోపణ మార్పుల లేదా జోడించడం తప్పనిసరి.**

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

19 జస్వీందర్ **సైనీ వర్సెస్** స్టేట్ **(ఢిల్లీ ఎన్సిటి ప్రభుత్వం)** [15వ తేదీ] ఐపీసీ సెక్షన్ 304 (బి) కింద ఆరోపణ మోపిన నిందితులపై ఐపీసీ సెక్షన్ 302 కింద అభియోగాలను చేర్చడానికి ట్రయల్ కోర్టు సమర్థించిందా అనే విషయమును ఈ కోర్టు పరిష్కరించింది.

పైన **పేర్కొన్న వాటిని కేవలం చదివితే ఏ ఆరోపణ మార్చడానికి లేదా జోడించడానికి కోర్టు అధికారానికి పరిమితి లేదని తెలుస్తుంది, అయితే తీర్పు ప్రకటించే ముందు ఇటువంటి జోడింపు మరియు/లేదా మార్పుల చేయబడుతుంది.సెక్షన్ 216 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) నుండి (5) వరకు కోర్టు** ఏదైనా ఆరోపణ మార్చాలని లేదా జోడించాలని నిర్ణయించిన తర్వాత అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని వివరిస్తాయి.ఈ కోడ్లోని 217 సెక్షన్ ఆరోపణ ప్రారంభమైన తర్వాత కోర్టు అభియోగాలను

మార్చినప్పుడు లేదా జోడించినప్పుడు సాక్షులను తిరిగి పిలిచేందుకు సంబంధించినది.పైన పేర్కొన్న అంశాల దృష్ట్యా, తీర్పుకు ముందు ఏ సమయంలోనైనా ఆరోపణ జోడించడానికి లేదా మార్చడానికి కోర్టు సమర్థత గురించి ఎటువంటి సందేహం లేదు.ఏదేమైనా, అటువంటి చేర్పు లేదా మార్చుట చేయగల పరిస్థితులు సెక్షన్ 216 లో నిర్దేశించబడలేదు."ఇటువంటి ఏదైనా అదనపు లేదా ప్రత్యామ్నాయం యొక్క విషయము సాధారణంగా తలెత్తుతుంది, ఎందుకంటే కోర్టు ఇప్పటికే రూపొందించిన ఆరోపణ ఏదైనా కారణంతో లోపభూయిష్టంగా ఉందని భావిస్తుంది లేదా కోర్టు ముందు వచ్చే సాక్ష్యము పరిగణనలోకి తీసుకుని విచారణ ప్రారంభమైన తరువాత **అటువంటి జోడింపు అవసరం అని భావిస్తుంది." ""**

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

20 పైన పేర్కొన్న ఉదాహరణల నుండి, సెక్షన్ 216 ఏ ఆరోపణ మార్చడానికి లేదా మార్చడానికి న్యాయస్థానానికి ప్రత్యేకమైన మరియు విస్తృతమైన అధికారాన్ని అందిస్తుంది."" "ఉప సెక్షన్ (1) లో" "" "తీర్పు వెలువరించే ముందు ఏ సమయంలోనైనా" "" "అనే పదాల వాడకం సాక్ష్యము వాదనలు మరియు తీర్పును రిజర్వ్ చేసిన తరువాత కూడా భారములును మార్చడం లేదా జోడించే అధికారాన్ని ఉపయోగించడానికి కోర్టుకు అధికారం ఇస్తుంది." ""కోర్టు అభిప్రాయం ప్రకారం ఆరోపణ మార్చుట లేదా జోడించవచ్చు.

15 (2013) 7 ఎస్సీసీ 256

ఆరోపణ నమోదు చేయడంలో లోపము లేదా రికార్డులో ఉంచిన వస్తువులను ప్రాథమికంగా పరిశీలించిన తరువాత, నేరంగా పేర్కొన్న వాస్తవ పదార్థాల ఉనికిపై ఒక ఊహాత్మక అభిప్రాయాన్ని రూపొందించడానికి ఇది న్యాయస్థానాన్ని దారితీస్తుంది.ఒక ఆరోపణ జోడించడం లేదా మార్చుట గురించి నిర్ణయించేటప్పుడు న్యాయస్థానం అనుసరించాల్సిన పరీక్ష ఏమిటంటే, రికార్డులో అంగీకరించిన పదార్థానికి నేరారోపిత నేరానికి సంబంధించిన పదార్థాలతో ప్రత్యక్ష సంబంధం లేదా సంబంధం ఉండాలి. ఒక ఆరోపణ జోడించడం అనేది అదనపు భారములు కోసం సాక్ష్యము ప్రారంభిస్తుంది, దీని ఆధారంగా, అదనపు భారములు కోసం నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించవచ్చా లేదా అనేది నిర్ణయించబడుతుంది. భంగకరము 216 కింద న్యాయస్థానం తన అధికారాలను న్యాయబద్ధంగా వినియోగించుకుని, నిందితుడికి ఎటువంటి పక్షపాతం చూచుట న్యాయమైన విచారణకు అనుమతించేలా చూడాలి. కోర్టు అధికారానికి ఉన్న ఏకైక అడ్డంకి భారములు జోడించడం లేదా మార్చుట ద్వారా నిందితుడికి భంగకరము కలిగించే అవకాశం ఉంది.దీని ప్రకారం, వివక్ష కలిగించే సందర్భాల్లో న్యాయస్థానాలు అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని అంగీకరించిన భంగకరము (4) నిర్దేశిస్తుంది.

21 ఓంకార్ నాథ్ మిశ్రా వర్సెస్ ది స్టేట్ కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం **తీర్పుపై అప్పీలుదారు ఆధారపడ్డారు.** [16]వ **తేదీన** ఐపీసీ సెక్షన్ 406 మరియు 420 యొక్క భాగాలు నిరూపించబడలేదని నిరూపించడం. ఈ కోర్టు ఆరోపణ ఫ్రేమింగ్ దశలో కోర్టు ద్వారా మూల్యాంకనం యొక్క

స్వభావాన్ని వ్యవహరించేటప్పుడు, ఈ విధంగా ఉందిः

> ఆరోపణ ఫ్రేమింగ్ **దశలో కోర్టు రికార్డులో ఉన్న పదార్థాలు, పత్రాలను అంచనా వేయాలి. ఆ దశలో, కోర్టు రికార్డులో ఉన్న పదార్థం యొక్క ప్రామాణిక విలువలోకి లోతుగా వెళ్ళే అవకాశం లేదు.నేరం జరిగిందని భావించడానికి ఏదైనా ఆధారం**

> **ఉందా లేదా అనేది పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.**

16 (2008) 2 Scc 561

> **నిందితుడిని దోషిగా తేల్చేందుకు ఒక ప్రాతిపదిక ఏర్పడింది. ఆ దశలో, నేరంగా ఆరోపించబడిన నేరాన్ని** రూపొందించే వాస్తవ పదార్థాల ఉనికిపై ఒక ఊహాత్మక అభిప్రాయాన్ని రూపొందించడానికి న్యాయస్థానాన్ని నడిపించే సమాచారంపై ఆధారపడిన బలమైన అనుమానం కూడా ఆ నేరానికి సంబంధించి నిందితుడిపై ఆరోపణ రూపొందించడాన్ని సమర్థిస్తుంది.
>
> (ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

22 ప్రస్తుత కేసులో, అదనపు భారములును రూపొందించాలని ఆదేశిస్తూ, ఉన్నత న్యాయస్థానం దర్యాప్తు తరువాత రికార్డులో ఉంచిన పదార్థాలు మరియు సాక్ష్యము అంచనా వేసి, ఈ క్రింది తీర్పును వెలువరించిందిः

> ఎల్డబ్ల్యు1 శాసనము ఫిర్యాదుదారు తండ్రి, తన అల్లుడు, అనగా మొదటి

నిందితుడు, యునైటెడ్ కింగ్డమ్ (యుకె) లో తన కుమార్తెను చూసుకుంటానని వాగ్దానం చేసి, యుకెలో డాక్టర్ ఉద్యోగాన్ని కల్పిస్తానని వాగ్దానం చేసి, ఆ ప్రయోజనం కోసం 5 లక్షల రూపాయలు డిమాండ్ చేసి, దానిని స్వీకరించి, తన కుమార్తెను యుకెకు తీసుకువెళ్ళాడు. తన అల్లుడు తనను నమ్మించాడని, పెద్దల సమక్షంలో 5 లక్షల రూపాయలు తీసుకున్నాడని అతను పేర్కొన్నాడు.గతంలో తనను విచారించినప్పుడు తన శాసనము మోసము చేయుట గురించి తాను ప్రస్తావించలేనని ఆయన పేర్కొన్నారు. స్వతంత్ర సాక్షి అయిన ఎల్డబ్ల్యు13 కూడా ఎల్డబ్ల్యు1 వెర్షన్ను సమర్థిస్తూ, ఫిర్యాదుదారు కుమార్తెకు డాక్టర్ ఉద్యోగం ఇస్తానన్న హామీతో ఏ1 రూ.ఉద్యోగం ఇస్తానని చెప్పి ఎ1 ఎల్డబ్ల్యూ1ను మోసం చేసి రూ.ఎల్. డబ్ల్యు. 14 కూడా స్వతంత్ర సాక్షి.A1 తన భార్య, బాలుడు భారతదేశంలో వదిలేసి, రూ.

అందువల్ల, LWs. 13 మరియు 14 పేర్కొన్న పైన పేర్కొన్న వాస్తవాల నుండి, LW1 యొక్క వెర్షన్, A1 తన కుమార్తెకు ఉద్యోగం ఇస్తానని మరియు A1 ఏ ఉద్యోగాన్ని అందించలేదని మరియు మోసం చేసిందని, LWs. 13 మరియు 14 నుండి మద్దతు పొందుతాడని A1 కు రూ.ఉద్యోగం ఇస్తామని వివరణ ఇచ్చి, అతను ఉద్యోగం ఇవ్వకపోతే, ఆ మొత్తాన్ని తిరిగి ఇవ్వకపోతే, ఏ-1 కు తన భార్యకు ఉద్యోగం కల్పించే ఉద్దేశం లేదని, అతను ఎల్-డబ్ల్యు-1 **నుండి మొత్తాన్ని సేకరించిన ప్రయోజనం మినహా వేరే ప్రయోజనం కోసం ఉపయోగించుకున్నాడని నిర్ధారించవచ్చు, ఇది ఐ. పి. సి. 406 మరియు 420 సెక్షన్ల కింద నేరాలను**

ఆకర్షించడానికి సరిపోతుంది.

దర్యాప్తు అధికారి దాఖలు చేసిన అదనపు చార్జిషీట్ దిగువ కోర్టు దృష్టిని తప్పిందని, అందువల్ల అదనపు భారములు రూపొందించలేకపోయామని కూడా రికార్డుల నుండి సాక్ష్యము ఉన్నాయని ఆయన అన్నారు.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

23 ఉన్నత న్యాయస్థానం అంగీకరించిన పరీక్ష సరైనది, ఈ కోర్టు నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.ఈ కోర్టు ముందు నాల్గవ ప్రతివాది దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్లో, పిడబ్ల్యు 1 (ఎల్డబ్ల్యు 1), పిడబ్ల్యు 5 (ఎల్డబ్ల్యు 12) మరియు పిడబ్ల్యు 6 (ఎల్డబ్ల్యు 13) మరియు వారి క్రాస్-ఎగ్జామినేషన్ యొక్క వాదనలు జోడించబడ్డాయి.ఏప్రిల్ 2006 లో, ఫిర్యాదుదారుని కుమార్తెకు యునైటెడ్ కింగ్డమ్లో డాక్టర్ ఉద్యోగం కల్పించడానికి, ఫిర్యాదుదారు పి. డబ్ల్యు. 1 నుండి అప్పీలుదారు రూ.పిడబ్ల్యు 1 ప్రకారం, అతను పిడబ్ల్యు 5 (పిడబ్ల్యు 1 యొక్క బావ) నుండి మొత్తాన్ని అప్పు తీసుకున్నాడు మరియు పిడబ్ల్యు 5 మరియు పిడబ్ల్యు 6 (పిడబ్ల్యు 1 యొక్క స్నేహితుడు) సమక్షంలో అప్పీలుదారునికి చెల్లించాడు. అటువంటి సాక్ష్యము యొక్క ప్రామాణికమైన విలువను ప్రకటించకుండా, ఐపీసీ సెక్షన్ 406 మరియు 420 కింద భారములు అంశాలతో సంబంధం లేదా లింక్ను చూపించే తగినంత సమాచారం రికార్డులో ఉంది.

24 సాక్షులు ఇచ్చిన వాంగ్మూలానికి సంబంధించిన వాస్తవం విచారణకు సంబంధించినది, ఆరోపణ

రూపకల్పన సమయంలో నిర్ణయించాల్సిన విషయము లేదు.భారములు దాఖలు చేసి విచారణ ప్రారంభించిన తర్వాతే కోర్టు మెరిట్ ఆధారంగా సాక్ష్యము ఆకళి0 చుకొనుఅయితే, ఆరోపణ రూపకల్పన ప్రయోజనం కోసం, విచారణ ప్రారంభించడానికి తగినంత పదార్థాలు ఉన్నాయని కోర్టు ప్రాథమికంగా నిర్ధారించాల్సిన అవసరం ఉంది.ఐపీసీ సెక్షన్ 406,420 కింద నేరాలకు సంబంధించిన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నామని ఉన్నత న్యాయస్థానం తేల్చి చెప్పింది.ఉన్నత న్యాయస్థానం స్పష్టం చేసింది అందువల్ల, ఆపాదించబడిన ఉత్తర్వులో జోక్యం ఆరోపణ అవసరం లేదు.

25 అందుకే ఈ పిటిషన్ను కొట్టివేస్తున్నాం. సత్తెనపల్లి అదనపు జూనియర్ సివిల్ జడ్జి ముందు పెండింగ్లో ఉన్న విచారణ ప్రక్రియ కొనసాగుతుంది.

26 మిగిలిన దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే, వాటిని పరిష్కరిస్తారు.

... జె.

[డాక్టర్ ధనంజయ వై. చంద్రచూడ్]

... జె.

[హృషికేశ్ రాయ్]

న్యూ ఢిల్లీ,

జనవరి 21,2020.